

НАРОД

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у ул. Леонтос-ту-Софу бр. 13.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Булгароктон бр. 59.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

Један историјски докуменат

— ДЕКЛАРАЦИЈА НАРОДНОГ УЈЕДИЊЕЊА —

II

Али историјска важност и значај овога јединственог документа лежи и у једној другој његовој особини: у његовој јасноћи и искренности. И збиља, ово је први докуменат јавног карактера у коме се јасно, отворено и искрено поставља проблем српско-хрватско-словеначког народа.

И до сада смо ми износили и излагали своје националне тежње, свој народни идеал, али је то увек бивало некако нејасно, неодређено, чисто плашљиво... Ми смо, као и цела наша словенска раса, и поред свих својих мана и недостатака, у суштини чедни и наивни, неспретни а неумешни. И онда чак кад се јављамо с извесним својим правом, и онда кад се решимо да устанемо у одбрану каквог свог очевидног и често пута и признатог интереса, ми то чинимо с неком снисходљивошћу. Можда је то последица свести која нас никада није напуштала, о нашој слабости, малобројности, јер смо стално били разједињени и поцепани; али то је можда и резултат и наше неумешности и неспособности да се у даном тренутку нађемо на потребној висини своје

дужности...

Ми смо од колевке научили да слушамо да је наш национални идеал наше народно уједињење; позивани смо тога ради на подношење свакојаким жртава; подносили смо жртве, али у ствари никад нисмо знали у чему се баш састоји, шта све има да обухвати и докле се има да простира то наше народно уједињење. Тачно омеђавање, конкретизација тог нашег животног проблема није била изведена ни у старој стручној литератури ни у нашој патриотској књижевности, а камо ли у службеним документима, где се још и могло наилазити на препреке и тешкоће политичког карактера. Ми верујемо да један од разлога са којег наше национално питање не броји у свету много пријатеља, лежи баш у тој нејасности, у тој небулози која га је стално обмотавала.

Осврнимо се за часак на наш спор са Бугарима. Бугари хоће Македонију коју дели од Бугарске непроходни планински систем Родопа. Они траже и Поморавље, и ако још колико данас јавно предлажу својим надлежнима да раселе Трнски, Белоградички и

Видински крај све до Искра, јер признају да се у тим областима, које премда леже далеко на истоку од Поморавља, српско обележје не да ничим другим искоренити и збрисати. И кад траже Македонију и кад полажу своје право на Поморавље, они се позивају на тобож утврђену чињеницу: да је живаљ у тим крајевима бугарског порекла. При спровођењу једне тако грубе неистине, једне тако злоначинке потворе, они не презају ни од чега, па су готови да се чине невешти и према најноторијим принципима науке, да се оглушују о стварности које толико стрче да прете очи да им избију.

Све то најбоље знају баш они који највећма вичу и доказују противно, али су они ипак својим неуморним радом, чије су циљеве увек јасно и одређено постављали, успели да код огромне већине света акредитују своје захтеве као сасвим основане.

Као што рекосмо, један од узрока са којих је наше национално питање било тако мало познато лежало је у његовој нејасности и неодређености. Декларацијом која је угледала света на Крфу 7. ов. месеца, и тај је недостатак отклоњен. Чланом 9. Декларације који гласи: „Територија Краљевине Срба, Хрва-

та и Словенаца обухвата сву ону територију, на којој живи наш троимени народ у компактној и непрекидној маси, и она се без повреде животних интереса целине не би смела крњити. Наш народ не тражи ништа туђе; он тражи само своје и жели, да се сав, као једна целина, ослободи и уједини. И за то он, свесно и одлучно, искључује свако делимично решење свога народног ослобођења и уједињења...“ јасно и разговетно, енергично и одлучно постављен је српско-хрватско-словеначки национални проблем у својој својој интегралности. Тиме су предупредена сва могућа нагађања и погађања, јер су наши национални захтеви, наши народни идеали сада у пуној светлости. Не тражимо ништа туђе а хоћемо да се ујединимо у своју слободну државу и на територији, на којој живи наш народ у компактној и непрекидној маси. Ништа јасније а ништа ни правичније! И са те тачке гледишта овај је докуменат у истини јединствени историјски докуменат.

ЗВЕЗДИЦЕ

Најтежа је данас дужност цензора. Он мора да замењује све законе.

Знаете ли, ко је највише крив што још траје рат? Забушанти.

Тако бар излази из приче једне жене, коју је она чула од неке врачаре у Шапцу, која је прорекла да ће њен син бити рањен у току овога рата (чудновато). Та је пророчица казала да ће се рат свршити, кад га сви људи буду осетили.

Дакле, забушанти свих земаља у ров и рат је свршен.

Гаргантуа

СВАКОМ СВОЈЕ

Рад у парламенту

Да се да своје и Французима и Енглезима:

Од првог дана рата и француски и енглески посланици разумели су свој задатак, разумели су да се земља несме оставити неколицини људи на милост и немилост јер су они и поред најбоље воље, могли грешити у времену своје тешке дужности.

Парламенти обеју држава поделили су се у сваковрсне комисије, које су контролисале рад министара и државних органа и нису дозвољавале да, у најтежим моментима, ма где да завлада нехат и несавесност. У брзо су услед овог рада народних посланика уклоњени са високих места и сви неспособни државници који су у мирно доба још и могли да се одржавају, али који у рату нису могли опстати без опасности по државу.

Ова парламентарна контрола била је довољна да народима Француске и Енглеске улије поверење у победу јер је свако убрзо увидео да је осигуран поштен рад у држави. Сада је већ и у Француској и у Енглеској најстрожија парламентарна контрола

ОКОВАНА РЕЧ

Из књиге:

«Они чија се мучеништва не знају» од Др. Виктора Кина (Женева, књижара Кундиг 1917) видимо ове податке. Ова књига о нама, као мало која од страних писаца, које су се у последње време појавиле, изобилу је дубоким познавањем предмета, и јаком аргументацијом. Она је пуна драгоценог материјала, и писана је врло збијено.

Забрањене и одузете књиге, листови и брошуре.

Министарство Трговине и Земљорадње одредило је чланове комисије у циљу да приме дела из Српске Народне Библиотеке, из Универзитетске Библиотеке и других. Дела су пренета у Софију.

(Дневник, 11-III-1916.)

Листу *Гороњец*, који излази у Крањској, власти су забраниле даљи излазак.

(Словенец, 23-III-1916)

Аустријске школске власти забраниле су читање романа *Урота Зрињско-Франкопанска* од Евг. Кумичића (ова два хрватска племића, погубљена су одсецањем главе 31.

априла 1674. год. на заповест аустријског двора због њихових патриотских радњи.)

(Народни Лист.)

Окружни Мостарски Суд забранио је следеће књиге: *Велику Српску Народну Лиру: Ниши Дани*, од М. Јелића; *Православље у Босни*, од П. М. Томића; *Успомене на Авду*, од Шијачког; *Балкан Чикаго*, *Осветници Посветнице и Збирка песама из Балканских Ратова*, Вила Загоркиња.

(Сарајевски Лист, 1-IV-1916)

Угарски Министар Трговине забранио је поштански промет у њунским земљама за књиге на ћирилицу: *Стара Србија и Албанија*, од П. О. (Београд 1904); *На рушевинама Српске Државе*, од Нађа Муреди (Београд 1907) *Родољуб*, од М. Нови (Београд 1895).

(Алкотмањ, 10-IV-1916.)

Немачке су власти забра-

ниле књигу *Хрвати и Словенци* (Јена), од Др. Ј. Креља и А. Милчиновића.

(Словенац, 20-IV-1916.)

Загребачки Суд је наредио узапћење књиге *Србинова љубав према народу и отаџбини*, од Др. Војислава Банића, због дражења против монархије.

(Хрватски Дневник, 22-IV-1916)

Новосадски првостепени суд је конфисковао српске књиге: *Фрушка Гора*, од Андр. Книћанина; *Штрајк* Ђака у Горњој Тузли.

(Ујвидски Хирлап, 1-V-1916.)

Угарски министар трговине забранио је: *Чешки Народ* (Париз); *Билтен Југословенски* (Париз); *Споменица Доситија Обрадовића* (издање Српске Књижевне Задруге 1911 год.)

(Обзор, 19-V-1916.)

Влада Босне и Херцеговине забранила је на основу § 18. закона о штампи продају листа

Слобода, који излази у Буенос-Аиресу.

(Хрв. Дневник, 21-VI-1916.)

Влада Босне и Херцеговине забранила је улазак листу *Швајцарска*, који излази у Женеви; листу *Одбрана*, који излази у Њујорку.

(Хрват ка, 16-VI-1916.)

Суд у Митровици наредио је узапћење *Илустроване Историје Балканских Ратова*, Београд 1913, у интересу јавног поредка.

Народне Новине, 9-VI-1916

Пошто је суд наредио узапћење наше кауције, 25.000 кр., приморани смо да обуставимо наш Рјечки Нови Лист.

Рјечки Нови Лист, XII-1916

У Петрињи су власти конфисковале: *Албум срп. народних песама* у интересу јавног поредка.

Ди Драи, 11-VIII-1916.

Газета Пољска, лист у Варшави, забрањен је за Бо-

постала неприкосновено правило од кога се несме одступити, јер су часни и вредни представници народа она сила која држи земљу и градове.

ФИНАНСИЈЕ

И. Финансијска питања која су у време мира сматрана као дефинитивно решена са гледишта модерних финансијских погледа, појавила су се у време рата као замршена, као питања која траже реформе, чије би решење морало бити обазриво извођено, с обзиром на околности које су се на пракси показале.

Проучавање тих финансијских питања врше се у свима савезничким земљама, и у неким је отпочето са извођењем њихових рефорама. Од најважнијих финансијских питања која су се појавила, јесу: питање о реформи организације банака, берзанска питања и питање о прикупљању и мобилизацији приватних капитала.

Као заводи који врше разне финансијске послове, банке су врло важан регулатор земљског кредита. Њихова улога у пружању кредита индустрији, трговини и у народном облику и земљоради, врло је важна по економски напредак једне земље. У нормално време банке и кредитни заводи пружају кредит у разним облицима појединим привредним гранама, само с обзиром на кредитну способност кредитованог. У време финансијских криза, као што је то у време рата новац постаје и сувише осетљив. Банке и кредитни заводи прикупљају у своје тезоре металне готовине, новац постаје скупији, и услови под којима се кредит једино може добити постају тежи. У тим моментима олакшање да се дође до кредита бива регулисано од главних банака дотичне земље, које регулишу кредит и у нормално време. У исто време ту се појављује и држава, да поремећене кредитне односе опет управно тежи.

Али кредитни односи ни у време рата нису увек онакви како се некада тврдило. У

Француској је на пример, констатована интересантна чињеница, која обара тврђење оних писаца економско-финансијских, да се у време рата појављује најшира стагнација у свима привредним гранама. У Француској је, дакле, констатовано у неким индустријским гранама, да су готово сва капиталистичка предузећа, која су независна од контроле банака и кредитних друштава, боље напредовала. Такав је случај у индустрији уља и у индустрији металургије.

Исто тако констатовано је и у Француској, Енглеској, донекле и у Италији, да су велике банке показале и за време

рата напретке. Оне су се драговољно одрекле мораторијума, и њихова готовина увећава се све више. Али то увећавање готовине није дошло услед тежња тих банака, да у своје трезоре сакупе што више металне готовине, већ услед разгранатих послова банчиних. У једном извештају управног одбора једне акционарске банке од 15 априла 1916. вели се: „наша њовчана организација, наша средства без сумње су изврсна, али дозволите да кажемо, да нам је искуство показало њихову праву вредност.“ Та банка препоручује директно пласирање вредности у публици.

рата, они изјављују да чешко-словачко питање може бити решено само на конференцији за мир“.

„Будапести Хирлап“ истиче у данашњој ситуацији оне речи из руског коминикеа, по којима је „чешко-словачка бригада у руској војсци заробила један мађарски пук, запленила пет топова и велики број митраљеза, који су после окренути против мађарских трупа“ које бране Галицију.

У времену, које је бескрајно различито од онога кад је Аустрија владала по застарелим традицијама, данас кад се рађа слобода и кад демократизам продира и у најдубље народне слојеве, сукоби овакве врсте, у овој анахроничној монархији само су сувише природни. Све оно што је досада било састављено силом, сад ће се раставити вољом.

РУСКЕ ЖЕНЕ

Петроград, 31. јула

Централни комитет удружења руских жена, коме је председавала госпођа Бобанова, послао је ову изјаву савезничким владама:

„Колико пута, од почетка овога рата, који нам је наметнут, црпели смо снагу у сазнању, да смо савезници народа најцивилизованација и најслободнијих у целом човечанству. Везе, које су створене заједничким проливањем крви за једну исту свету ствар, јаче су, у очима свију Руса од свих уговора савезничких.“

Данас, када је Русија раскинула вековне ланце који су је спутавали у слободном полету наш савез са великим демократијама на западу и с Америком, снажи нас у борби против немачке партије.

ЕНГЛЕСКИ КРАЉ И КЕРЕНСКИ

ЛОНДОН. — Краљ Ђорђе упутио је овај телеграм председнику руске владе г. Керенском: „У почетку четврте године овог великог рата, који још бесни, и у моменту кад се вама поново ставља у дужност вођство слободног руског народа хоћу да вас и њега уверим, да британски народ никад неће попустити у својим напорима против заједничких непријатеља. У удруженој снази Савезника наћи ће се сигурност за частан мир и истинску слободу света. Схватам све што је Русима сада додељено да сносе и имам вере у њихову снагу, да отворено стану пред своје препреке и да их савладају у овом часу искушења.“

ЂОРЂЕ, краљ и цар.

ДНЕВНА ПОЛИТИКА

Солун, 31. јула

Већ по самој огромној разлици у раси и цивилизацији, односи између Мађара и Чеха никада нису били срдачни, а постајали су увек крајње непријатељски, кад је Аустрија, принуђена каквом тежом кризом, морала поклањати нешто више политичког утицаја једнима или другима. Тако је и садашња аустријска криза и покушај Аустрије да увуче Словене у одговорност за катастрофу која је очекује, изазвала највећу суревњивост код Мађара. А како је недавно у Мађарској укинута војна

цензура, та се њихова мржња према Чесима казује врло оштрим речима, необичним за данашње време.

Нарочито се „Пешти Напло“ и „Ујшаг“ одликују у нападима на Чехе. „Ујшаг“ пише:

„Нова аустријска влада преговара са издајницима Чесима, како ће Чеси постати господари политичког живота Аустрије. Престона Беседа говори о федерализму. Федерализам може за Аустрију бити неко решење, али за Мађарску би он био унутрашње разорење. Па и поред уступака, који се обећавају Чесима, они, устима Странскога, одбијају да преговарају. У сред Рајхс-

сну и Херцеговину.

Хрв. Дневник, I-VIII 1916.

Наређењем Хрватске Владе листу Хрватски Покрет, Загреб, забрањено је даље издавање, пошто је опасан по ратне интересе.“

Словенски Народ 10-XI.

Митровачки Суд је забранио ове књиге: *Србише Конверзационе Граматик*, од Вој. Петровића; *Браћа Прибићевићи* песма Драг Аичића, Београд, 1910; *Збирка црквених песама за православне школе*, од Александра Јорговића. Суд у Бјеловару забранио је: *Ратна Слава* од једног Хрвата.

Народне Новине.

Угарски министар трговине забранио је продају српских дела на Хирици: *Песме*, од Војислава Илића-Млађег, *Ода бране песме за школску омладину*, од Љубе Ненадовића; *Стање у Хрватској и српско хрватско народно*

јединство, од једног новинара; *Примери из борбе за уставност и народна борба у Србији*, од Ст. Протића; *Илирско Тропоље*, од Јована Драгашевића; *Учитељ*, орган учитељског удружења; *Књижевне Новине*, уредник Др Лаза Томановић, Цетиње *Савремена Италија* од А. Митровића.

Митровачки Суд донео је 5. фебруара 1916 год. одлуку да се спречи растурање и да се униште примерци *Историје Српског Народа* од Ст. Станојевића, Београд, 1910, јер подстиче осећања противу интегритета Аустро-Угарске монархије, противу начина њене управе и противу њене владе.

(Народне Новине 4-VII-1916)

Царско-Краљевске власти у Трсту затвориле су I-во Српску Читавицу у Трсту; II-то Горичку Читавицу; III-ће Словенску Читавицу у Горичи. (Единост, 25-VI-1916)

Митровачки Суд (Срем) забранио је продају часописа *Учитељ*, за школску 1908-1909 год., штампану код Давидовића у Београду у 1909 г.

Влада Босне и Херцеговине забранила је улазак у земљу новинама *Србија*.

Хрватска, 91-VIII-1916

На основу параграфа 26 закона о штампи Аустро-Угарска је забранила улазак у земљу овим новинама:

Јадран, из Буенос Ајреса; *Југословенска Држава*, из Антофагасте у Чили;

Хрватска Штампа, Јунгстовни;

Напредак, из Чикага;

Српска Слога, из Питсбурга;

Српски Радник, из Клевеланда;

Српско Јединство, из Сан-Фрајнциска.

(Словенац, 25-IX-1916.)

ПОЛИТИЧКА ЕКОНОМИЈА

— МАРК ТВЕН —

„... политичка је најлепши дар што га је небо учинило људима. Кад је Бајрон, тај порочни али генијални песник, био у изгнанству у Венецији, признао је, да кад би му било могуће да проживи још једанпут свој тако рђаво употребљени живот, он би се тревутке ведрине, које

би му дозволило пиће, употребио не да саставља обичне стихове, већ на студије из политичке економије.

Вашингтон је волео ту крајну науку. Имена као што је Бекерово, Бенквитово, Џедсоново, Смитово, дугују јој своју бесмртност. И божанствени Хомер, у деветој песми Или

ПРОРОЧАНСТВО

Атина, 31. јула.

Приликом четврте годишњице од потписа Букурешког уговора „Патрис“ доноси следеће: 28. јула 1913. год. пре подне у румунском министарству спољних послова потписан је Букурешки уговор, по коме је Грчка увећана и славна. Г. Венизелос пожурио је да о овом великом догађају извести депешом краља Константина; али цео тај дан и идући дан прође, а г. Венизелос не доби одговора.

Те вечери дата је гала престава у букурешком позоришту у част страних делегата. Грчка делегација крену се такође у позориште. Њен шеф ишао је на челу између два грчка официра; лице му је било мрачно и тужно.

Један од официра прекиде ћутање и рече:

— „Ви сте нестрпљиви, господине председниче. Имајте стрпљења одговор краљев мора доћи.“

Г. Венизелос одговори овим пророчним речима:

„Бојим се, да ви, ви официри упропашћујете краља.“

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Њујорк. — Једна јапанска мисија стићи ће идуће недеље.

Амстердам. — Немци су стрељали у Белгији 28 Белгијанаца, од којих су три жене и девојчице од 14 године.

Рим. „Трибуна“ мисли да је у Лондону закључен итали-српски споразум између Пашића и Сонина.

Мадрид. Синоћ је почео штрајк железничара северне пруге. Влада је предузела енергичне мере. Војници ће осигурати саобраћај за експрес.

јаде, овако се изражава:

Fiat justitia, riat coelum,
Post mortem unum, ante
bellum,
sic jacet hoc ex parte res
Politicum economico est.

„Градиозне концепције старог песника, уз срећне формуле које их изражавају, узвишеност слика који их облачи, — обесмртили су му строфу и прославили су је више него оне, које си икад...“

— „Сад ни речи разумете ли, ни једну реч не изговарајте. — Дајте овамо ваш рачун и чистите се одавде за увек у недро вечитог мира. — Девет стотина долара? Је ли то све? Ево чек на ту суму, коме ће учинити част свака солидна банка у Америци. Али зашто се толико скупило света на улици? Шта рекосте гледају громобране? Буди Бог с нама! Као да их икад нису видели. Како велите? Никад их нису видели на једној ку-

АВИЈАТИКА

Њујорк, 31. јула

Генерал Скије, који је одређен да састави програм авијатике у Сједињеним Државама, дао је ову изјаву:

— Располагаћемо са 640 милијона долара, а и са више ако затреба

да отворимо авијатици пут који води право у срце Немачке. Ја своју дужност не схватам тако да само вршим нападе у ваздуху, већ да створим једну праву «поплавуоаероплана», очекујући да ће «ваздушна коњица» допринети најзад коначној победи.

ЗВЕНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Извештај од 23 сата. — Данас је у Белгији, с времена на време, била доста јака артиљеријска борба, нарочито на сектору Иртбиз и на двема обалама Мезе. Немци су расуто бомбардовали целу варош Ремс.

— У ноћ између петка и суботе и у суботу целог дана француски авијатичари су бомбардовали цемачке бараке на белгијском фронту северно од шуме Утхулст, затим станице Кортмарк и Лихтервелд. У Лихтервелду је констатован пожар и силне експлозије. Бачено је много бомба и на авијатичарски парк у Колмару.

Источна војска.—Бугари су покушали више напада код Дојранског језера, у кључу Црне и између Преспанског језера и Орида. Свуда су одбијени. — Британске трупе извршиле су један успео препад на бугарске ровове у области Крастали.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

У току ноћи борбе су биле око рударских кратера, источно од Живанши. Наше су трупе изашле на ивицу кратера и одбиле непријатељске противнападе. Непријатељска артиљерија била је врло активна последње ноћи,

источно и северно од Ипра.

Доцније. — Број заробљеника, које смо добили у петак, у операцијама северно од Ипра, износи 454 војника са 9 официра. Запленили смо шест топова.

— Један непријатељски напад одбиле су португалске трупе пушчаном ватром и бомбама.

Јуче, у току бораба у ваздуху, оборили смо 3 немачка аероплана и четири оштетили. Два наша апарата принуђени су да се спусте иза непријатељских линија а још три нису се вратила.

РУМУНСКИ КОМИНИКЕ

Између Путне и Серета борба је добила карактер велике битке, која се огорчено наставила целог дана и целе ноћи. Она се развија у нашу корист. У пределу између Тифешчи и Батинешчи, руске трупе, које су се бориле са дрвном храброшћу, заробиле су преко 1200 људи. Између Батинешчи и Серета румунске трупе су сузбиле непријатеља једним противнападом и нанеле му тешке губитке. Битка се пуном силином продужује. Руске трупе су предузеле офанзиву, у петак, у правцу Максинећи и запленили једну целу батерију са свом услугом. Борба траје непрестано и развија се повољно по храбре руске трупе.

ћи? Силазим да критички испитам те манифестације јавног незнања.

Три дана доцније. Сви смо посустали. За двадесет четири часа наша кућа, сва наодређена громобранима, била је предмет дивљења целе вароши. Позоришта су животарила, њихови најуспешнији сценични изуми били су отрцани и бањали према овом изуму. Наша улица била је и дању и ноћу закрчена гомилом беспосличара, међу којима је било доста света са села. Свима нам је лакнуло, кад се идућег дана диже олуја. Према згодним речима историчара Јосифа, муња се стави у службу наше куће. Она расчисти терен, — да се тако изразим — за пет минута није било гледалаца на пет стотина метара. Али све узвишеније зграде, од те границе, биле су различане радозналим светом, прозори, кровови и остало. А то-

ме се и не треба чудити, јер, да су се све раке ле и ватромети Народних Празника за цело једно поколење, упалили и као ватрен пљусак падали с неба на један бедни кров без одбране, једва да би произвели овако пиротехнички сјај, којим је бљештао мој дом у околној тами. Према једном рачуну, који је баш на лицу места вођен, гром је пао на моју кућу седам стотина шесет и четири пута у року од четрдесет минута. Али редовно у пролазу дохваћен мојим верним громобранима, он је клизао по спроводнику у дуплој спирали и празнио се у земљу, пре но што је и имао кад да се зачуди, шта му се десило. За све време бомбардовања само је један цреп препукао, а и то само зато, што су у том тренутку околни спроводници привлачили толику количину човечански било могуће. За-

ДНЕВНИ ДОГАЂАЈИ

ИСПРАВКА

У јучерашњем телеграму о будућој социјалистичкој конференцији у Штокхолму била је, у извесном броју примерака, једна крупна штампарска грешка. У место „белгијски и италијански социјалисти одбили су да учествују на тој конференцији“ изашло је „нудили су“. —

ХАШИШ

У једној наредби солунске полиције каже

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ

Солун, 31. јула.

30 Јула ништа важно. Наши авијатичари бацили су више бомби на непријатељске логоре.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Лондон. — Дописник «Дели Мела» из Њујорка јавља, да ће 200.000 људи нове војске Сједињених Држава бити упућено на обуку најдаље до 22 августа.

Атина. — Адмирал Марфев заменио је адмирала де Гејдона, у командовању јејске флоте.

Петроград. — Источно од железничке пруге Фосканр-Меречинци руске и румунске трупе су одбиле непријатељске нападе и добиле 300 заробљеника. Борба траје и даље. — Доцкан увече руско румунска војска је прешла у против напад и, на неколико места, прешла је реку Сушицу.

Париз. — Због тога што савезнички социјалисти ни су пристали да узму учешћа конференцији у Штокхолму одложена је на неодређено време.

Цирих. Социјалистички немачки посланик из већине Ердман пришао је социјалистичкој мањини, која сад има 22 члана.

се: Има још радња, у понеком крају вароши где се, и поред највеће забране, пуши хашиш. Прописане су драконске мере против сопственика таквих радњи. Сваки такав сопственик пошто најпре издржи строгу казну, биће протеран.

ПОЗОРИШТЕ

У четвртак се игра, у позоришту „Тоша Јовановић“ Обичан Човек Главне улоге: г.г. Јовановић, Петровић, Динић.

Копенхаген. — «Берлинер Митагајтунг» јавља да немачка гусарска лађа «Зеадлер», која је потопила 11 лађа у бразилијанским морима, није дала никаква гласа од себе, још од априла месеца.

Лондон. — Немачки коминике јавља: Пошто су добиле врло велика појачања, руско румунске трупе отпочеле су серију напада да би повратили положаје које су им Аустро-Немци раније узели.

Амстердам. — Листови јављају, да су у Анверсу били крвави сукови између Бавараца и Пруса.

Атина. — Џемс Мекферсон тражио је од г. Вензелоса, да не предузима ништа против Руфоса, који је лажно оптужио капетана Штика, да је дошао у Грчку, да убије бившег краља Константина.

Париз. — „Тан“ пише: Г. Лојд Џорџ је изјавио, да ће потпуна рестаурација Србије бити примордијална погодба за мир. Како ми желимо мир још од почетка, сад ми тражимо потпуне напале. У осталом српска ствар је толико праведна, да се чак и у Немачкој подижу гласови у њену корист.

Атина. — Јапанске тру-

пе долазе на руски фронт.

Вазел. — Према вестима из Беча, граф Чернин ће, идуће недеље, посетити канцелара Михаелиса.

Верн. — Шесторица од осуђених у Сарајеву умрли су у затвору.

Петроград. — Тевешенко је, по повратку из главног штаба, изјавио да се сложио са генералисмом Корниловом, који је тражио да се држи конференција у главном штабу. На тој конференцији били би и сви министри народне одбране.

Париз. — Генерал Корнилов упутио је ову депешу генералу Фошу: „Част ми је да вам саопштим да сам, по наредби руске владе, примио команду над целом руском војском. Ја сам уверен, да ће руска војска, по повратку чврсте дисциплине у нашим трупама, убрзо моћи да донесе пуну сарадњу напорима савезничким, да би постигли циљ, који их везује“.

Генерал Фош је одговорио: „Ја сам особито срећан, што сав ви постављени на чело руске војске и честитам вам. Вредноћа и несаломљива енергија, о којој сте увек давали доказа у овом рату, убеђују нас да ћете одлучно водити своју војску, да ћете од ње направити непремостиву баријеру непријатељу и повести је у силну и моћну офанзиву, увод у одлучну победу“.

ЗАНИМЉИВОСТИ

Од 1901 до 1905 прираштај емиграната у Сјед. Државама износио је по расама: Англо-Сакса 11 од сто, Германа 25 од сто, Романа 30 и Словена 34 од сто.

У свету највише производе свиле: Кина 15.600 тона, Јапан 12.600 тона, Италија 4.400 тона и Француска 650 тона.

Енглеска је најјача трговачка сила у свету; њена је марина најјача; у памучној индустрији јача је но цео свет укупно.

из Србије за ова лица:

Милан Вучковић од Димитрија из Крушевца.

Милан Вучковић од Даринке из Крагујевца.

Милован Васиљевић од Иванова из Усива.

Милан Влајић од Стамене из Београда.

Митар Вељић од Милане из Бодине.

Тиосав Вирић од Јелене из Крагујевца.

Стеван П. Веријић обвез. чинов. реда од Лепосаве из Београда.

Стеван Вељковић од Росе из Ђићевца.

Станиша Вранић од Славке из Сјенице.

Стеван Вељковић од Тире из Водња.

Сретен Виторовић од Данице из Београда.

Писма и карте ових лица означена су под бројем 2779 до 2801

цело се томе слично није ништа видело од постанка света. Цео један дан и следећу ноћ ни један члан моје фамилије није провирио главом кроз прозор, а да му глава није обријана тако ситно као биљарска лопта. Читалац ће ми поверовати ако кажем, да се нико није усуђивао, да мрдне ногом напоље из куће. Али се најзад и та страшна опсада заврши, јер апсолутно није остао ни један атом електрицитета у облацима над нама, на одстојању привлачења мојих незасићених громобрана. Онда изађох и прикупих неколико храбрих људи. Не дадосмо себи ни тренутка одмора, док са моје куће не очисисмо њену страшну опрему. Остависмо само три шипке, на кући, на кујни, на амбару. Можете их видети. Још су и сад ту. И онда, и само онда, људи се усудише да поново пролазе нашом у-

лицом. Узгред спомињем, да у тим страшним моментима нисам могао да продужим своју студију из политичке економије. У тренутку кад пишем ове редове, моји нерви и мој мозак још нису довољно умирени, да се поново латим посла.

На знање љубитељима.

Продаје се: три хиљаде две стотине једанајест стопа громобранских жица и шипака, екстра квалитета, поцинковане, у дуплој спирали. И хиљаду шест стотина тридесет и један шилак са посребљеним врхом. Све у добром стању, и ако мало нарађени, али довољно добри за обичне прилике. Цена повољна. Обратити се издавачу.

Свршетак

ПИСМА ИЗ СРБИЈЕ

У војној пошти Врховне Команде налазе се писма и карте

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО А. Д. СОЛУН

УЛИЦА ПОБЕДА БРОЈ II — НА КЕЈУ ДО БИОСКОПА „ПАТЕ“

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате.

Врши на својој благајни мењање размену свих новчаних монета по повољним дневним курсевима.

Прима транзитну робу у своје транзитне магацине — антрпоте у Солуну.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно.

У П Р А В А.

СРПСКИ ДУВАН — СРПСКИ ДУВАН КОСТА ЧОМИЋ И ЛЕОН СТАВРИЋ КОД „СРПСКОГ ВОЈНИКА“

ИГЊАТИЈЕВА БР УЛ. 133 (преко пуга покр. чарш. до трамв. стан.)

Препоручује своје велико стовариште

*** СРПСКОГ ДУВАНА ***

и циг.-пап. свију врста, које продају по најбољим условима

Поред дувана у радњи се може добити и колонијалне робе као: шећера, кондезованог млека, разних конзерви, и т. д.

Зато се препоручује српским војницима куририма да неизостанно сврате у нашу радњу где ће моћи да се снабду свима потребама по најумеренијој цени.

Купцима дувана даје се проценат по погодби.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ

БЕОГРАД

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гибаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка, такође и француски и грчки коњак.

Јела чиста српска са свињском мастију.

Препоручујући се српској војсци и публици, молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић трг. Београђанин

Васа Златаревић, ресторатер

РЕСТОРАН „КОЛУМБО“

— СОЛУН —

Улица КОЛУМБО број 13,
— до Главне Интендантуре.

Препоручује српској војсци, а нарочито онима, који долазе са положаја, своју одличну српску кујну у којој се кувају само српска јела и то на чистој свињској масти.

Увек има врло доброг црног и белог вина.

За посету моли

ЂУРА ЈОВАНОВИЋ, угоститељ

ФОТОГРАФ

МИЛАН КРЧМАРЕВИЋ :: СОЛУН

ХОТЕЛ ПАРИЗ — СОБА БР. 55.

Јавља српској публици да врши СЛИКАЊЕ преко целог дана у хотелској бањити по умереној цени. :: Нарочито се скреће пажња српским војницима, да је сликање на дописним картама врло солидне израде.

СРПСКА КЊИЖАРА М. РАСТИВОЈЕВИЋА

УЛИЦА НИКИ 35, — ПОРЕД МОРА

Препоручује српске књиге:

„Лазарица“, народна епоеја у 24 песме, др. 3; „Југославија“ Др. 2.50; „Песме бола и поноса“ Др. 2.; „Венеричне болести“ Др. 2.; „На кацији будућности“, превод са француског Др. 1.50; „На помолу“ Др. 1.50; „Ружа“ Др. 1.50; „Божур“ Др. 1.50; „Косово“, нар. песме Др. 1.—; „Сећање на отаџбину“ Др. 1.—; „Ратне песме“ Др. 1.; „Цвеће“ Др. 0.70; „Са српског фронта“ Др. 0.50; „Беседе игумана Методија“ Др. 0.50; „Антихрист“, интересантно пророчанство Др. 0.40; „Робовање“ Др. 0.40; „Мишарска победа“ Др. 0.50; „Свеске Тајне превратне организације“; „Српски календари“ 0.40. Речнике Стевовића: у фином повезу од платна српско-француски Др. 6., француско-српски Др. 6.—, повезани уједно Др. 10; мали црни фотографисани у истом повезу српско-француски Др. 3, и француско-српски Др. 3. Граматике Петровића, оригиналне, метода Гаспај-Ото Сауер, српско-енглеске Др. 7, српско-италијанске Др. 7. Учитељ енглеског језика од Ђорђа Петровића, у тврдом повезу Др. 5, а у меком повезу Др. 3. Речник: српско-енглески и енглеско-српски повезан уједно у тврдом повезу, од Луја Кана, Др. 4.50. Речник: за почетнике српско-француски и француско-српски од Серафимовића, Др. 1.50. Дописне карте: са сликама повлачења српске војске кроз Албанију, колекција 8 комада Др. 1. Романи: „Хања“ од Сјенкјевића, у српском преводу, Драме 3.—.

ТАЛИЈАНСКИ МАГАЦИН

У УЛИЦИ ФРАНК 32

Отворен је талијански магацин и снабдевен војничким потребама — профитантом.

Продаја искључиво савезничким трупама.

ПРОДАЈА У ТАЛИЈАНСКОЈ МОНЕТИ
а у осталој по курсу.

— УЛИЦА ФРАНК БР. 32 — СОЛУН —

ЈЕДИНА СРПСКА БЕРБЕРНИЦА

ЂУРЕ П ПОВИЋА

У УЛИЦИ КОЛУМБО БР. 18 :: СОЛУН

Препоручује се сваком брату Србину као најолиднија, к коју погледу рачуна тако и саме чистоће. Посло се обавља брзо и лако по најновијим хигијенским прописима и правилима.

Моли за посету

Ђура Поповић, берберин.

ПРОДАЈА ДУВАНА

УЛИЦА АЛЕКСАНДРА ВЕЛИКОГ БРОЈ 4.

У БЛИЗИНИ ХОТЕЛ „ТЕЛЕГРАФ“ И ВОЈНЕ ЗАДРУГЕ

Отворио сам продавницу српског дувана цигарета и цигар папира, исте продајем искључиво српској војсци и српском живљу. Стога скрећем пажњу свима вајним куририма, који долазе у Солун ради снабдевања намирницама и дуваном, да изволе посетити моју продавницу ради набавке дувана, где ће добити велики rabat (од 50 до 100 динара 8 од сто, преко 100 динара 10 од сто, преко 500 динара и више по погодби).

У најрадњи може се вршити промена новца са најповољнијим курсем.

Увек свој своме!

Споштовачем
Риста К. Стајић
трг. из Вране